

Labyrint hudby a ráj Kroměříže

Jubilejní festival Forfest Czech Republic oslavil 30. ročník

Setkání múz v Galerii Orlovna

Jedinečnou atmosféru doslova vykreslil Ensemble Marijan posílený o Víta Zouhara, Lucii Rozsnyó a Kristinu Vaculovou. Netradiční prostory pro tuto příležitost znovuoživené Galerie Orlovny sice akusticky příliš nesvědčily úvodní ambientní kompozici, nicméně právě ona se nejlépe pojila se souběžně probíhající výstavou k 50. výročí založení Sdružení Q. Jemné tóny violoncella, elektroniky a vokálů, místy doplněné o perkusní složku, jako by přímo vystupovaly z jednotlivých obrazů, které tímto získaly alespoň na chvíli možnost promluvit k poměrně početnému publiku. Během odpoledního koncertu nazvaného symbolicky *Quid tempus? Qui locus?* se tak asi nejlépe podařilo propojit myšlenku Forfestu, který jako jeden z mála hudebních festivalů již od počátku své existence dává prostor nejen dílům hudebním, ale také soudobému umění výtvarnému. Ensemble Marijan má přitom s podobnými „polyuměleckými“ projekty bohaté zkušenosti.

Performativní a s určitou mírou nadsázky i textovou složku následně zprostředkovala dobře známá *Sequenza* Luciana Beria ve strhující interpretaci Lucie Rozsnyó. Hudebně sice něco zcela odlišného v porovnání s introvertní úvodní kompozicí, jako by se však ke slovu chtěly dostat i expresivnější obrazy, kterým svým zvukomalebným projevem zpěvačka vytvořila náležitý kontrast. Vše se následně spojilo v nové, dosud nepojmenované skladbě plné prolínajících se glissand a nevšedních souzvuků. Na závěr si ještě po impozantním flétnovém sólovém výstupu Kristiny Vaculové hudebníci položili otázku v kompozici *To play, or not to play?* a když si odpověď vyjasnili, uzavřeli koncert strhující rytmickou improvizací.

Přihozené polínko do ohně

Hlavní část Forfestu letos probíhala v posledním červnovém týdnu plném teplotních rekordů. Abychom si v Kroměříži užili slunce ještě více, bylo pozváno mladé klavírní trio Solaris 3, které svým zápallem o několik stupňů zvýšilo již tak dost vysokou uměleckou laťku festivalu i teplotu Sněmovního sálu kroměřížského zámku. Tematicky uvedli Schönbergovu *Zjasněnou noc* v úpravě pro klavírní trio. Škoda jen, že nevystupovali o čtyři dny dříve v pátek 21. června, kdy bylo možné v celé České republice díky vzácným nočním svítícím oblakům zjasněnou noc pozorovat na vlastní oči, ovšem bez onoho programního podtextu daného Schönbergově kompozici básní Richarda Dehmela.

Dá-li se o některém mladém českém skladateli prohlásit, že je jeho rukopis ve skladbě rozpoznatelný již po několika málo minutách, bude František Chaloupka jedním z nich. Nehledě na nástrojové obsazení, v němž lze vždy najít inovativní přístup k technickému provedení, se jednoznačně po zaznění charakteristických *crescend* a *decrescend*, glissandových pádů z výšky a řadě dalších znaků jasně skládá propojí se jménem skladatele. V *Klavírním triu* byla tentokrát navíc prezentována vynalézavá hra *inside piano*, která oproti některým jiným soudobým kompozicím, užívajícím nezřídka preparovaného klavíru, jasně dávala smysl v kontextu celého díla. *X cape* Lukáše Sommera postupně unikalo od prvotní drsné disonantní věty ke stále větší jednoduchosti a veselosti, aby nakonec ulpělo na mírně fragmentarizované melodické lince písňového folklorního ladění, která odolala všem snahám přítomných disonancí o narušení nastalé pohody. Svůj koncert soubor uzavřel další kompozicí psanou jim na míru, promyšlenou skladbou ES.23 Jakuba Rataje.

Nenápadné souvislosti

Když se řekne Konvergence, vybaví se posluchačům tajemná, tichá a na vysoké úrovni interpretovaná hudba skýtající nové sluchové zážitky z odlehlých krajín hudebního světa. Najít nějaký pevný bod ve skladbách Toru Takemitsu není vždy jednoduché. Přesto možná právě tato nejistota stojí za komplexnějším vnímáním uvedené skladby *Quatrain II*, která posluchače ve Sněmovním sále zámku doslova obklopila svou pestrobarevnou záplavou zvuků, v nichž nešlo o sledování jednotlivostí jako jsou témata nebo jiné běžné hudební atributy, ale o čistý vjem celku, neboť všechno, co znělo, bylo na stejné úrovni důležitosti a směřovalo k závěrečnému akordu.

Mikrosvěty IV přítomného Radima Bednaříka naopak na melodické linii stavěly celou svou křehkou strukturu. Tiché skladby mají tu výhodu, že dokáží absorbovat maximum z konkrétního okolního prostředí. Ať už je to „jen“ genium loci, nebo různé další akustické podněty. Stávají se tak chtě nechtě po vzoru Johna Cage zčásti skladbami aleatorními, protože skladatel již nemůže ovlivnit, co konkrétního se do jeho původního záměru prolne. To však činí z těchto děl originál při každé příležitosti. V Kroměříži se tak tlumeně v podkresu *Mikrosvětů* i následující výborné kompozice *Silentio* Tomáše Pálky ozývala mimo běžný paví křik také bigbeatová hudba ze zámeckých zahrad. Někdo se může nad tímto kontrastem pohoršovat. Pro mě to však *Silentio* vyzvedlo v hodnocení ještě výše. Vždyť většího kontrastu lze jen stěží dosáhnout a soudobá hudba by se určitě neměla uzavírat do neprostupné bubliny. Okolní svět do ní také patří. John Cage by si jistě při takové příležitosti mnul ruce radostí.

Virtuozní *Et Expecto* Sofie Gubajduliny užívající možnosti akordeonu napodobit zvuk varhan i s oním nostalgickým zvukem proudícího vzduchu již nemělo žádný takový podtext. Jiří Lukeš, který se předtím představil také v roli skladatele skladbou *Ichimoku cloud*, svým výkonem navíc posluchače plně upoutal. Koncert pak již jen uzavřel prostorově rozmístěný *Šeptet* Ondřeje Štochla, který důstojně zakončil vydařený večer.